

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg, den 1. oktober 2001
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Nyt EP-forslag: EU-Konvent domineret af parlamentarikere skal udarbejde traktatudkast til regeringskonferencen i 2004

I et nyt forslag til europaparlamentsbetænkning foreslås det, at regeringskonferencen om EU's fremtid i 2004 skal forberedes i et konvent bestående af 77 medlemmer domineret af parlamentarikere¹.

Specielt Europa-Parlamentet skal have en prominent position. 30 af konventets medlemmer foreslås hentet fra Europa-Parlamentet, mens de nationale parlamenter skal have to repræsentanter hver. Landenes regeringer skal have en repræsentant hver.

Samtidig afvises det i forslaget at inddrage ansøgerlandene som fulde medlemmer af konventet. De skal i stedet have observatørstatus ligesom ØSU og Regionsudvalget².

Forslaget er det første udkast til Europa-Parlamentets betænkning om "EU's fremtid". Betækningsudkastet skal drøftes i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg den 1. oktober i Strasbourg og forventes endeligt vedtaget på Parlamentets session i midten af november. Ordførere for forslaget er de to forfatningsudvalgsmedlemmer Inigo Méndez de Vigo og Jo Leinen, der kommer fra Parlamentets to største politiske grupper: Det Europæiske Folkeparti (PPE) og den europæisk socialistiske gruppe (PSE).

EU-landenes regeringer har endnu ikke formelt truffet beslutning om, hvordan regeringskonferencen i 2004 skal forberedes, men det forventes, at Det Europæiske Råd i Laeken til december vil beslutte at nedsætte en "konventslignende forsamling" som led i disse forberedelser. Spørgsmålet var bl.a. oppe på EU's udenrigsministres uformelle møde for nyligt, hvor der ifølge forlydender var enighed blandt udenrigsministrene om at nedsætte et konvent.

Forslag til sammensætning af Konvent

¹ Se udkast til betænkning nr. PE 304.286

² På forfatningsudvalgets møde i Bruxelles i september var der bred enighed blandt udvalgets medlemmer om, at ansøgerlandene skal betragtes som observatører og ikke som egentlige medlemmer. Kun et par medlemmer af udvalget antastede dette synspunkt og advarede mod at gøre ansøgerlandene til B-medlemmer med risiko for at skade den folkelige opinion i ansøgerlandene.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

aktører	Antal medlemmer	Antal observatører
Europa-Parlamentet	30	0
EU-landenes nationale parlamenter	30 (2 hver)	0
EU-landenes regeringer	15 (1 hver)	0
Europa-Kommissionen	1	0
Uafhængig formand m. parlamentserfaring	1	
Ansøgerlandenes regeringer	0	15 (1 hver)
Ansøgerlandenes parlamenter	0	30 (2 hver)
Regionsudvalget	0	2
ØSU	0	2
I alt	77	49

Forslaget til betænkning består af to dele. Første del koncentrerer sig om, hvordan forberedelserne af regeringskonferencen skal organiseres, mens anden del siger noget om, hvilke emner der bør diskuteres på regeringskonferencen.

I. Forberedelserne af regeringskonferencen

Konventet skal være færdig allerede 1. halvår 2003

De to forslagsstillere ønsker at stramme op på stats- og regeringschefernes plan om at afslutte arbejdet med en ny traktat i 2004. Ifølge forslaget skal Konventet præsenterer det endelige udkast til en EU-grundtraktat allerede i juni 2003 under græsk EU-formandskab. En regeringskonference skal derefter i løbet af det efterfølgende italienske EU-formandskab færdiggøre den nye traktat på grundlag af Konventets forslag.

Konventets 77 medlemmer skal enes om ét samlet traktatreformforslag³. De to ordfører afviser idéen om, at konventet skal udarbejde en tekst med flere forskellige optioner. I stedet ønsker de, at der gøres plads til mindretalsudtalelser fra delegationer, der har problemer med dele af eller hele traktatudkastet.

Vedtagelsen af det endelige traktatreformforslag skal foregå ved konsensus mellem konventets fire parter, 1) Europa-Parlamentet, 2) Kommissionen, 3) de nationale parlamenter og 4) regeringerne. Ifølge de to ordførere bør det overlades til de fire parter selv at fastlægge deres interne beslutningsprocedurer.

³ I forbindelse med betækningsudkastets gennemgang af ”de nationale parlamenters rolle i EU” foreslås det, at Europa-Parlamentet gives en forfatningsgivende beføjelse – sammen med de nationale parlamenter og regeringerne i en konventslignende model. I dag tilkommer denne ret til at ændre traktaterne de nationale regeringer efter ratifikation i de nationale parlamenter jf. TEU art. 48.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Præsidium skal lede konventet

Ifølge forslaget skal konventet ledes af et præsidium⁴. Præsidiet foreslås sammensat af:

- en uafhængig formand
- 2 repræsentanter fra Europa-Parlamentet
- 2 fra de nationale parlamenter
- 1 fra Europa-Kommissionen
- 1 fra rådsformandskabet
- 1 fra det efterfølgende rådsformandskab.

Dette vil i praksis placere den danske regering i præsidiet frem til begyndelsen af det græske formandskab 1. januar 2003. Det sidste halve år vil Danmark blive erstattet af italienerne.

Præsidiet skal løbende holde stats- og regeringscheferne i Det Europæiske Råd samt Europa-Parlamentet orienteret om konventets arbejde. Det foreslås desuden, at præsidiet skal deltage i den efterfølgende regeringskonference, når konventets arbejde er afsluttet.

Konventet formand skal være en ”uafhængig person” med parlamentarisk erfaring, som udpeges af konventet.

Arbejdsmetoden i konventet

Ifølge forslaget skal konventet selv tilrettelægge sit arbejde. Dette skal ske efter ”fælles overenskomst” mellem de fire parter i konventet.

Nogle af de spørgsmål, som kunne tænkes rejst i denne forbindelse, vil være, om man skal nedsætte emneorienterede arbejdsgrupper til at forberede specifikke forslag til konventet, og om man skal have afstemningsregler for at effektivisere konventets beslutningsdygtighed.

De to ordførere foreslår, at Konventet denne gang bistås af *et interinstitutionelt sekretariat*. Sidste gang under arbejdet med grundrettighedscharteret fungerede Ministerrådets generalsekretariat som et meget indflydelsesrigt sekretariat for det daværende konvent. Europa-Parlamentet ønsker denne gang at få placeret sine egne medarbejdere i det sekretariat, som kan komme til at spille en central rolle. Specielt hvis sekretariatet ligesom sidst bliver hovedleverandør af de tekstforslag, som udsendes i præsidiets navn, og som derfor naturligt bliver udgangspunktet for alle diskussionerne i Konventet.

⁴ I forhold til det tidligere ”charter- konvent” er der dog sket en styrkelse af det parlamentariske islæt. I charterkonventet havde Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter kun 1 medlem hver. I det nye forslag får de hver to medlemmer af præsidiet.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

II. Indholdet af den kommende regeringskonference

Et konvent skal ikke begrænse sig til de fire "Nice-leftovers"

Del II i betænkningssudkastet giver nogle første meget foreløbige bud på, hvilke emner Europa-Parlamentet ønsker drøftet i konventet og på regeringskonferencen. Ifølge de to ordførere er der behov for en langt bredere og mere gennemgribende reform af EU-traktaterne end blot at koncentrere sig om de fire punkter fra Nice-erklæringen om Unionens fremtid.

Specielt mener ordførerne ikke, at den institutionelle reform er tilendebragt med Nicetraktaten. Bl.a. bør brugen af kvalificeret flertal udvides til vedtagelsen af alle beslutninger i Ministerrådet, der vedrører lovgivning. Europa-Parlament selv bør samtidig ligestilles med Ministerrådet som lovgiver ved indførelsen af den fælles beslutningsprocedure (TEF art. 251) som generel beslutningsform for al EU-lovgivning.

Man foreslår ligeledes en uddybning og konsolidering af EU's politikker indenfor f.eks. den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og det fælles politimæssige og retslige og strafferetlige samarbejde samt den økonomisk monetære union. Man foreslår også nye kapitler i traktaterne om fiskeri og sport, samt at unges specifikke problemer behandles i forbindelse med samtlige EU-politikker.

De fire emner fra Nice-erklæringen

Udkastet til betænkning rummer også enkelte foreløbige kommentarer til de fire emner fra Nice-erklæringen⁵.

Lad det være sagt med det samme: hverken idéen om oprettelsen af en speciel europæisk forsamling af nationale parlamentarikere eller udformningen af et kompetencekatalog hører til blandt de to ordføreres favorit-forslag.

Spørgsmålene om en ny rolle til de nationale parlamenter i EU og en tydeligere kompetenceafgrænsning vil dog på et senere tidspunkt blive genstand for en mere omfattende behandling i to specialbetænkninger, som forventes vedtaget til foråret. Ordførere for disse betænkninger er forfatningsudvalgets formand Giorgio Napolitano (PSE) og den tidligere franske europaminister Alain Lamassoure (PPE).

De første foreløbige bud fra de to ordførere lyder:

⁵ En ny rolle til de nationale parlamenter i den europæiske arkitektur, 2) en afgrænsning af EU's og landenes kompetence, 3) en forenkling af traktaterne, 4) fastlægge status for EU's grundrettigheder.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

1. At styrke de nationale parlamenters kontrolbeføjelser overfor deres regeringer samt systematisk at udvikle de mange former for høringer og samarbejde, der findes mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter.
2. At benytte debatten om kompetenceafgrænsning til at ajourføre Unionens opgaver på baggrund af dens målsætninger og nærheds- og proportionalitetsprincippet samt fastlægge et klart regelhierarki for de mange typer retsakter i EU-samarbejdet.
3. At benytte diskussionen om forenkling af traktaterne til at opdele traktaterne i to dele: 1) en forfatningstraktat, som kun kan revideres hvis alle staterne kan tilslutte sig og efter ratifikation i de nationale parlamenter. 2) en "ikke-konstitutionel del" med en beskrivelse af de konkrete politikområder, som kan ændres efter en almindelig fællesskabsprocedure af EU-institutionerne og altså uden de nationale parlamenters ratifikation.
4. At inkorporere grundrettighedscharteret fra december 2000 i EU-traktaterne, "så det bliver juridisk bindende og dermed styrker unionsstatsborgerskabet".

Med venlig hilsen

Morten Knudsen